

תצפית איקלום קלרקיה

גבי צוברי – מו"פ ערבה

הקלרקיה (*Clarkia amoena*) פרח ממשפחת נר הלילה משמש כצמח נוי בגוונים של לבן, ורוד, אדום.

בתחנת "יאיר" גידלנו את הקלרקיה במטרה לשווקו כפרח קטיף. על מנת להטמיע את ההיכרות עם הפרח לתפקיד החדש בצענו מספר תצפיות: זנים שונים, עומדי שתילה וזריעה כמות תאורה ומועדי שתילה.

להלן מהלכי התצפיות והתוצאות שהתקבלו בכל אחת מהן.

תצפית זנים

שישה צבעים נבחנו בחממה ביום ארוך ויום טבעי ובשטח פתוח ביום טבעי. הצמחים נשתלו ב- 16/10/00 בעומד של 10 שתילים במ"ר.

הזנים ותאורם

הזן	צבע	תאור קצר
Albatross	לבן	מראה דליל בפרחים שרובם בעלי דור אחד או שניים
Crimsom king	אדום	מופע דל פרח קטן יחסית
Purple primce	סגול כהה	יפה, מופע אחיד, פרחים בגודל בנוני, לרוב מלאים
Chiettaim	לילך	מופע אחיד, פרחים בגודל בינוני לרוב מלאים
Salmon queem	סלמון	יפה, פרחים מלאים, אחיד במופע
Enchom tress	ורוד	פרחים גדולים, חלק מהפרחים מלאים

תוצאות

טבלה 1: אפיון זני קלרקיה בחממה ביום טבעי

ללא תאורה						
אדום	לילך	ורוד	לבן	סלמון	סגול כהה	
15/12/00	15/12/00	15/12/00	15/12/00	15/12/00	15/12/00	תחילת קטיף
149	138	173	169	141	230	יבול קבוצת אורך 60
275	205	209	297	236	226	יבול קבוצת אורך 50
46	35	37	39	36	41	לא טובים

טבלה 2: אפיון זני קלרקיה בחממה ביום ארוך

בתאורה						
אדום	לילך	ורוד	לבן	סלמון	סגול כהה	
14/12/00	26/12/00	20/12/00	14/12/00	14/12/00	14/12/00	תחילת קטיף
113	68	100	74	54	102	יבול קבוצת אורך 60
177	120	134	150	161	133	יבול קבוצת אורך 50
44	37	31	27	25	32	לא טובים

טבלה 3: אפיון זני קלרקיה בשטח פתוח ביום טבעי

ש.פ. ללא תאורה						
אדום	לילך	ורוד	לבן	סלמון		
20/12/00	26/12/00	3/1/01	20/12/00	26/12/00		תחילת קטיף
168	44	96	103	61		יבול קבוצת אורך 60
171	44	102	63	17		יבול קבוצת אורך 50
30	25	33	34	29		לא טובים

תצפית תאורה

מטרת תצפית זו היתה לבדוק את מידת השפעת מתן כמויות אור שונות על יבול ואיכות הקלרקיה. שתילים של קלרקיה נשתלו בחממה בעומד של 10 שתילים במ"ר ב- 14/10/2000. השתילה נעשתה ב- 8 ערוגות כאשר מסף מפריד בין כל שתי ערוגות ולכל צמד ערוגות ניתנה כמות אור שונה.

הטיפולים:

1. בקורת יום טבעי.
2. 2.5 שעות מחזורית 5/15 במרכז הלילה.
3. 8 שעות מחזורית 5/15 במרכז הלילה.
4. 8 שעות רצוף במרכז הלילה.

תוצאות

טבלה 4: יבול ומועד קטיף של קלרקיה בכמויות אור שונות

8 שעות מחזורי	בקורת	2.5 שעות מחזורי	8 שעות רצוף	
8/12/00	8/12/00	8/12/00	8/12/00	תחילת קטיף
128.5	143.5	150	49	יבול במ"ר של 60-65 ס"מ
149	125.5	188.5	139.5	יבול במ"ר של 50-55 ס"מ
40.5	47.5	44	45	סה"כ לא טובים במ"ר

תחילת הקטיף אמנם היתה באותו יום אולם כמות הענפים שנקטפה בימי הקטיף הראשונים בחלקות שבהם לא ניתנה תאורה ובחלקות שקבלו 2.5 שעות אור מחזורי היתה קטנה יחסית לחלקות שקבלו כמויות אור גדולות. יכול גבוה יותר ובענפים ארוכים יותר התקבלו בחלקות שבהם לא ניתנה תאורה ובחלקות שקבלו כמות אור קטנה של 2.5 שעות אור. תאורה זירזה את הפריחה ובעקבות זאת הענפים היו קצרים יותר.

תצפית עומד שתילה

שתלנו בחממה ביום ארוך את הזן purple primce בשלושה עומדים 10, 15 ו- 20 למ"ר בתאריך 14/10/2000. ב- 1/11/2000 נעשה קיטום לכל השתילים. בדקנו את היבול שהתקבל בכל אחת מהחלקות. הענפים הטובים נקטפו בשתי קבוצות אורך 50-55 ו- 60-65 ס"מ והאחרים עקומים ודקים נרשמו כלא טובים.

תוצאות

עומד שתילה במ"ר	10	15	20
יבול אורך 60-65 ס"מ	91	77	62
יבול אורך 50-55 ס"מ	126	207	255
כמות לא טובים במ"ר	38	40	48

היבול הכללי עלה עם העלייה במספר הצמחים שנשתלו במ"ר אולם כמות הענפים באורך 60-65 ס"מ ירדה עם העלייה בעומד השתילה. במידה והדרישה תהיה לענפים ארוכים יותר העדיפות תהיה לשתילה בעומד של 10 שתילים במ"ר.

סיכום

מתצפיות אלו ואחרות נוספות למדנו שניתן לגדל את הקלרקיה בחורף בתנאי הערבה. הגידול יכול להיות בשטח פתוח בתנאי יום ארוך (מזרז פריחה) או יום טבעי. המגבלה של פרח זה היא משך חיי המדף. בבדיקות שנעשו בתחנת "יאיר" נמצא שהטיפול הטוב עד כה היה במים ללא תוספת חומר הטענה מבחינת קצב ההזדקנות של פרחים ועלווה. יש חשיבות רבה לבדיקה מעמיקה של טיפול טוב יותר לחיי המדף של הפרחים משום שזה כרגע הגורם המגביל העיקרי.